

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-237-1-22>

**UKRAINIAN FOLK DANCE AS A MEANS
OF SELF-IDENTIFICATION OF THE UKRAINIAN PEOPLE
IN THE MODERN WORLD CULTURAL SPACE**

**УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ
САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ
В СУЧАСНОМУ СВІТОВОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ**

Filimonova-Zlatohorska Ye. S.
*Postgraduate Student at the Department
of Directing and Choreography
Ivan Franko National University of Lviv
Lviv, Ukraine*

Філімонова-Златогурська Є. С.
*аспірантка кафедри режисури та
хореографії
Львівський національний університет
імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Надзвичайно важливим чинником підвищення рівня самоідентифікації українського народу у міжнародному соціокультурному просторі, на одному рівні з мовою та релігією, виступає українська культура та мистецтво. Народний танець України, який своїм корінням сягає у прадавнє історичне минуле, еволюціонував від найпростіших сільських танців, що трансформувалися кризь форму хороводного, сюжетного і побутового танцю, до народно-сценічного хореографічного мистецтва [1], [2, с. 7].

Серед сучасних дослідників хореографічного мистецтва, варто виділити Д. Шарикова, який у своїй однойменній роботі дослідив стилістичні різновиди народного танцю у світі, у тому числі й українського народного танцю [10]; Л. Савчин та А. Самохвалову, які у своїй спільній науковій публікації «Український народний танець у сучасній молодіжній інтерпретації» визначили український танець як одну з універсальї української національної культури [8, с. 99]. Наукова дослідниця Л. Хухра у своїй науковій роботі «Поняття та напрямки синтезування хореографічного та образотворчого мистецтва» дала визначення понять та напрямків поєднання та взаємозбагачення хореографічного та образотворчого мистецтва, і зазначила, що танець є засобом комунікації зі світом [9].

З Д. Шариковим погоджуємося в тому, що хореографічне мистецтво України займає надзвичайне важливе місце у світовій духовній культурі

[10, с. 113] та з Л. Савчин і А. Самохваловою в тому, що народний танець в сучасній українській державі зумовлює необхідність ідентифікувати національну належність [8, с. 103]. Також підтримуємо наукову думку Л. Хухри в тому, що народний танець розкриває національну специфіку, у структурі якої є життєвий досвід українського народу [9, 34]. Проте, варто зазначити, що реалії 2022 року заклали нові етичні, духовні та культурні ціннісні орієнтири українського народу, сучасних українських митців, у тому числі у царині народного хореографічного мистецтва, що заклали фундамент інтенсивної рефлексії сучасних видів мистецтва щодо наявної соціально-політичної ситуації в Україні.

Згідно з Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» [6], що був затверджений Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України »Про введення воєнного стану в Україні» [7], у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, був введений воєнний стан по всій території України. У зв'язку з цим постало гостре питання захисту державного суверенітету; самоідентифікації українського народу на світовій політичній та культурній арені; збереження української народності, її популяризації в міжнародному соціокультурному просторі. Зважаючи на це, пріоритетним завданням у діяльності державної влади України постало привернення уваги світової спільноти до подій в Україні; актуалізації проблеми вторгнення на територію України військ РФ з 24 лютого 2022 року. Постало гостро питання необхідності допомоги Україні з боку світової спільноти, підтримки країн ООН, що дало б можливість Україні не стати «країною, що живе у затяжній війні», а якнайшвидше завершити вторгнення країни-агресора на територію України.

Рефлексія українців на події, що розпочалися 24 лютого 2022 року в Україні здобула стрімкого розповсюдження у мистецькому середовищі України. Активна громадська позиція та патріотичний дух українського народу швидко знайшов своє втілення у мистецьких творах багатьох творчих колективів України та Вінниччини, у тому числі серед хореографічних колективів, у репертуарі яких переважає український народний танець. Головним завданням, що ставлять перед собою хореографічні колективи народного танцю є актуалізації проблеми вторгнення на територію України військ РФ з 24 лютого 2022 року; спонукання світової спільноти до підтримки України у боротьбі проти

агресора через популяризацію українського народного хореографічного мистецтва закордоном.

Варто відзначити надзвичайно плідну гастрольну діяльність дитячого колективу, Народного ансамблю танцю «Барвінок» міста Вінниці. Це «перлина» дитячого народного хореографічного мистецтва, художнім керівником якого є народний артист України, заслужений діяч мистецтв України, відмінник освіти України, кавалер ордену «За заслуги» III ступеню, кавалер міжнародної нагороди ООН – «Орден Посмішки», «Почесний громадянин міста Вінниці», Петро Бойко [5]. В червні 2022 року почався гастрольний тур, під час якого Народний ансамбль танцю «Барвінок» вирушив до Польщі, де учасники ансамблю взяли участь у Міжнародному фестивалі «Сілезія – без кордонів», та відвідали зі своїми виступами 6 міст Польщі, в яких продемонстрували яскраві виступи та віртуозний виконавський рівень. А у місті Рацібуш ансамбль дав сольний гала-концерт, який поляки назвали «Слава Україні». Як зазначив керівник ансамблю, Петро Бойко, на цих концертах були присутні польські й українські глядачі, які щиро, з почуттям гордості й сльозами на очах дякували за виступи та красу українського народного танцю Народному ансамблю танцю «Барвінок» [4].

Важливість цих виступів полягала у тому, що колектив своїми виступами і спілкуванням з глядачами доносили важливість захисту України, як держави, що є форпостом в обороні за демократію світового соціально-політичного та культурно-мистецького простору проти агресії окупантів. Після цього колектив відправився на гастролі країнами Європи, і сьогодні перебуваючи у гастрольному турі «2022. 08. Євротур (Франція: Париж, Вальреас, Нйон)» пропагує незламність і патріотизм українського народу через колоритний, віртуозний український народний танець, спонукаючи людей різних країн підтримати Україну у боротьбі проти окупанта [3].

Отже, народне хореографічне мистецтво надзвичайно гостро реагує на історичні, політичні та соціокультурні зміни в розвитку сучасної української держави. Водночас складність вищезазначених процесів спонукає мистецьку спільноту діяти в напрямку підтримки державності, національної ідеї та самоідентифікації української культури у світовому просторі. Гастрольна діяльність народних хореографічних колективів виступає потужним засобом у створенні позитивного авторитету України серед закордонних країн, створенню умов до їх залучення у боротьбі України за свій суверенітет.

Література:

1. Богород А. Український народний танець. URL: <https://honchar.org.ua/blog/ukrayinskyj-narodnyj-tanets-i26>.
2. Гуменюк А. Українські народні танці. Київ: Видавництво Академії Наук УРСР, 1962. 359 с.
3. Народний ансамбль танцю «Барвінок» (Вінниця). «2022.08. Єврогур (Франція: Париж, Вальреас, Нйон)». URL: <https://www.facebook.com/media/set/?vanity=natbarvinok&set=a.430503169100053>.
4. Народний ансамбль танцю «Барвінок» у Міжнародному фестивалі «Сілезія – без кордонів». URL: <https://fb.watch/f3m-EN5yUQ/>.
5. Педагогічний колектив КЗ «ВМЦХХО »Барвінок». URL: <https://barvinok.edu.vn.ua/про-нас/>.
6. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2>.
7. Про затвердження Указу Президента України »Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (дата звернення: 22. 08. 2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-IX#Text>.
8. Савчин Л., Самохвалова А. Український народний танець у сучасній молодіжній інтерпретації: Історіографія етносьогодження. Художня культура. Актуальні проблеми. 2021. Вип. 17 (2), С. 98–105.
9. Хухра Л. Поняття та напрямки синтезування хореографічного та образотворчого мистецтва. Молодий вчений. 2019. №8 (72). С. 33–35.
10. Шариков Д. Стилiстичнi рiзновиди народногo танцю в свiтi. Вiсник Львiвського унiверситету. Серiя мист-во. 2014. Вип. 14. С. 110–119.